

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра журналістики та філології

**ДОБІРКА ЖУРНАЛІСТСЬКИХ МАТЕРІАЛІВ:
ХУДОЖНЬО-ПУБЛІЦИСТИЧНІ ЖАНРИ**
A selection of journalistic materials: literary publicistic genres

Кваліфікаційна робота
освітнього рівня «бакалавр»
студента спеціальності «Журналістика»,
освітньої програми «Журналістика»,
групи ЖТз – 61с

Колесніка Руслана Олександровича

Науковий керівник:

Жиленко Ірина Рудольфівна,
доктор філологічних наук, доцент

Суми 2020

Колеснік Р. О. Добірка журналістських матеріалів: художньо-публіцистичні жанри [Текст] : робота на здобуття кваліфікаційного ступеня бакалавра; спец.: 061 Журналістика / Р. О. Колеснік; наук. керівник І.Р.Жиленко. – Суми : СумДУ, 2020. – 30 с.

Робота має творчий характер. Автор на основі аналізу матеріалів художньої публіцистики у сучасних медіа пропонує добірку журналістських матеріалів у різних жанрах художньої публіцистики. Основною метою кваліфікаційної роботи є створення добірки журналістських матеріалів у художньо-публіцистичних жанрах.

Ключові слова: художня публіцистика, есе, нарис.

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
ВСТУП.....	4
1. Обґрунтування інформаційного проекту на основі аналізу медіавидань...5	
2. Специфікація творчого проекту.....	9
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	12
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ.....	14
ВИСНОВКИ.....	24

ВСТУП

Журналістська діяльність у традиційному її сприйнятті – це збирання, аналіз й поширення через канали масової комунікації суспільно значущих та актуальних фактів і коментарів, оформлених як цілісні твори у всій їх жанровій різноманітності. Особливого значення на сьогодні набуває контекст поняття жанрова різноманітність. Адже є такі, хто сприймає журналістику як джерело заробітку, хтось вважає її просто літературним ремісництвом, а хтось – високим творчим процесом. Проте, як би ми не ставилися до цього виду медіадіяльності, журналістика повинна відповідати чітким канонам, стандартам і жанри. Стандарти – правдивість, оперативність, об'єктивність і актуальність. Водночас володіння специфікою підготовки матеріалу відповідно до жанрових вимог одразу вказує на те, що журналіст має базову професійну освіту. Відповідно, відсутність такої освіти одразу проявляється в тому, що автор припускається значних помилок через нерозуміння відмінностей жанрів.

У сучасних ЗМІ художні жанри журналістики мало затребувані. А якщо вони і є, то найчастіше ми можемо їх знайти десь на останніх смугах видання. Причина в тому, що художні жанри, як правило, не є злободенними творами, а скоріше чимось для душі, для відпочинку й розваги, для емоцій, а тому часто сприймаються як неформатні й не інформаційні. Проте естетика художньо-публіцистичного жанру, його відповідність журналістським канонам полягає у мистецтві створення документально підтвердженого образу світу, який інтерпретується автором в індивідуально-неповторній манері. Саме таке розуміння суті і значення цієї групи жанрів викликає інтерес у дослідників, предметом зацікавлення яких стала історія й сучасне функціонування різних жанрових проявів художньої публіцистики:

Мета кваліфікаційної роботи – підготувати добірку журналістських матеріалів у жанрах художньої публіцистики.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати низку **завдань**, а саме:

- узагальнити знання з теорії художньо-публіцистичних жанрів;
- простежити за художньо-публіцистичними матеріалами в інтернет-медіа, розглянути їхній змістовий контент та жанрову своєрідність;
- написати власні матеріали у різних жанрах художньої публіцистики на різні соціально важливі теми.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота оформлена відповідно до вимог до творчих робіт і складається із пояснювальної записки, яка містить вступ, де визначено актуальність, мету і завдання; подається обґрунтування власного творчого доробку і його специфікація; список використаних джерел. У другому розділі – власні інформаційні матеріали. У висновках наводяться узагальнення за результатами роботи.

1. Обґрунтування інформаційного проекту на основі аналізу медіавидань

Щоб з'ясувати, наскільки часто журналісти вдаються до написання своїх матеріалів, використовуючи ресурси художньої публіцистики ми проаналізували контент «Газети по-українськи». Для аналізу ми обрали матеріали, які виходили протягом березня 2020 року. Загалом розглянути 376 матеріали. Із них 24 є художньо-публіцистичними. Це становить 6,5% від загальної кількості. Це доволі невелика частина у порівнянні із матеріалами, що належать до інформаційних та аналітичних.

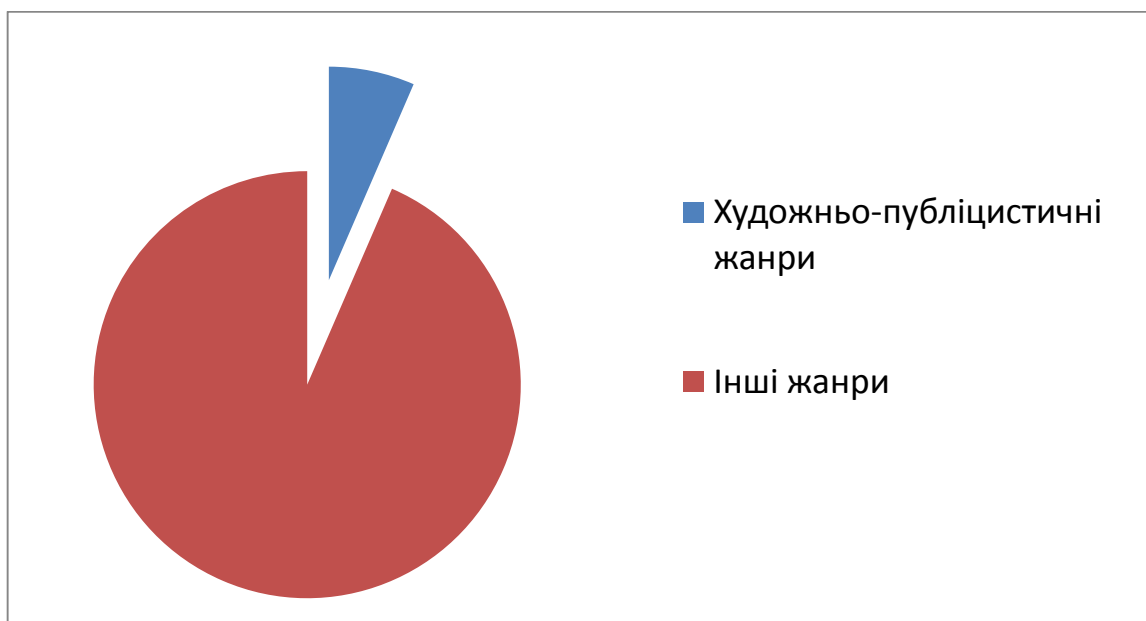

Рис. 1. – Співвідношення матеріалів художньої публіцистики з іншими жанрами в «Газеті по-українськи»

У процесі аналізу ми звертали увагу на дату виходу матеріалу, його автора, назву, тематику і жанр, для того, щоб з'ясувати, яким жанровим формам надається переваги, а також, щоб визначити тематичні пріоритети газети. Спостереження ми систематизували у таблиці 1.

Таблиця 1 – Жанри і тематика художньо-публіцистичних матеріалів

№	Час	Назва матеріалу	Автор	Тематика	Жанр
1.	01.03. 2020	Магич тонко зв'язала український фолк із сексуальністю: найцікавіші події березня	Анна-Лілія Кокора	Мистецтво	Портретний нарис з елементами інтерв'ю
2.	03.03. 2020	У 48 почав віджиматися від підлоги стільки разів, скільки мені років	Наталія Соколан, Ірина Шевченко	Здоров'я	Портретний нарис
3.	03.03. 2020	"Не кріпості й не мури бережуть народ від упадку, а серце і хоробрість"	Михайло Танасійчук	Людина в історії	Портретний нарис
4.	04.03. 2020	"Армії не залучали, бо там служили селянські діти. Вони не пішли б проти своїх"	Анна Орел	Історія	Портретний нарис
5.	04.03. 2020	Прислухалися – баба жива. Хтось вигукнув: "Ну і що? То вмре". На цвинтарі мовили: "Хай Бог простить, закопуйте"	Тетяна Цуркановськ а	Історія	Портретний нарис
6.	04.03. 2020	"Світ такий, як є: ні добрий, ні поганий. І ти	Інна Корнелюк	Мистецтво	Есе

		мусиш його полюбити або здохнути"			
7.	04.03.2020	Сміливість – це ходити до школи і вчитися, піднімати руку в класі	Ілля Прокопенко	Освіта	Портретний нарис
8.	10.03.2020	"Час – найголовніший ресурс. Крім нього, у нас нічого немає"	Анна-Лілія Кокора	Мистецтво	Есе
9.	10.03.2020	В один день мав похорон, хрестини, шлюб, парастас. Увечері сповідав чоловіка в реанімації. Після того запросили на день народження	Оксана Княжик, Ірина Левицька	Війна на сході України	Портретний нарис
10.	11.03.2020	Почуватися хазяїном на своїй землі – це розуміти, що можеш впоратися з викликами, дати собі раду	Валерія Радзівська	Історія	Портретний нарис
11.	11.03.2020	"Усе треба робити зараз. Завтра може не настати"	Катерина Лук'яшко	Спорт	Життєва історія
12.	11.03.2020	Головний герой – не Мерилін Монро. А людина, яка сьогодні у військовій формі, а завтра – ні	Марина Непийвода	Війна на сході України	Портретний нарис

13.	18.03. 2020	"Про плани не буду поширюватися. Їх багато, але чекаю, доки мине втома"	Ігор Шевчук	Мистецтво	Портретний нарис
14.	18.03. 2020	"Каха Бендукідзе за вечерею запропонував написати книжку. Я кілька місяців думав"	Ірина Шевченко	Політика	Портретний нарис
15.	18.03. 2020	Немає нічого відокремленого. Зв'язків значно більше, ніж може досягнути людський мозок	Анна-Лілія Кокора	Мистецтво	Есе
16.	24.03. 2020	"Чую, що буду родити. Корову подоїла, обід зварила, набрала двоє відер води з криниці й пішла в лікарню"	Оксана Княжик, Ірина Левицька,	Історія	Нарис
17.	25.03. 2020	Дівчинка, яка зустрічала українського кардинала в Австралії	Анна-Лілія Кокора	Історія	Замальовка
18.	25.03. 2020	"Розбещеність біженської навали ставить для посольства першим завданням уперту боротьбу з росіянами та їх впливами"	Михайло Танасійчук	Історія	Нарис

19.	25.03. 2020	За вечір придумали 46 синонімів до слова "секс"	Яна Романюк	Україна сьогодні	Сатирична замітка
20.	25.03. 2020	Було відчуття, що повернувся в совок. Руїна. Подумати не міг, що таке станеться з Кримом	Ірина Мамрига	Мистецтво	Портретний нарис
21.	25.03. 2020	Лікоть	Денис Мандзюк	Здоров'я	Сатирична замітка
22.	25.03. 2020	"Підійдемо до дверей губернатора та скажемо: все скінчено. Ми зможемо голосувати"	Ольга Швед	Історія	Нарис
23.	26.03. 2020	Пішов із життя журналіст Іван Бокий	Оксана Княжик	Культура	Життєва історія
24.	31.03. 2020	"За годину до старту обираю дві пари лиж із 30. За 50 хвилин починаю розминку. За 45 – знімаю верхній одяг. Технік допомагає витрусити сніг із черевиків і взути лижі. Все – останній контакт із зовнішнім світом. Далі сам"	Віталій Мартинюк	Спорт	Життєва історія

Про те, які жанри художньої журналістики використовуються журналістами у «Газеті по-українськи», показує діаграма на рисунку 2. Як видно з діаграми, найбільшою популярністю серед журналістів користується портретний нарис.

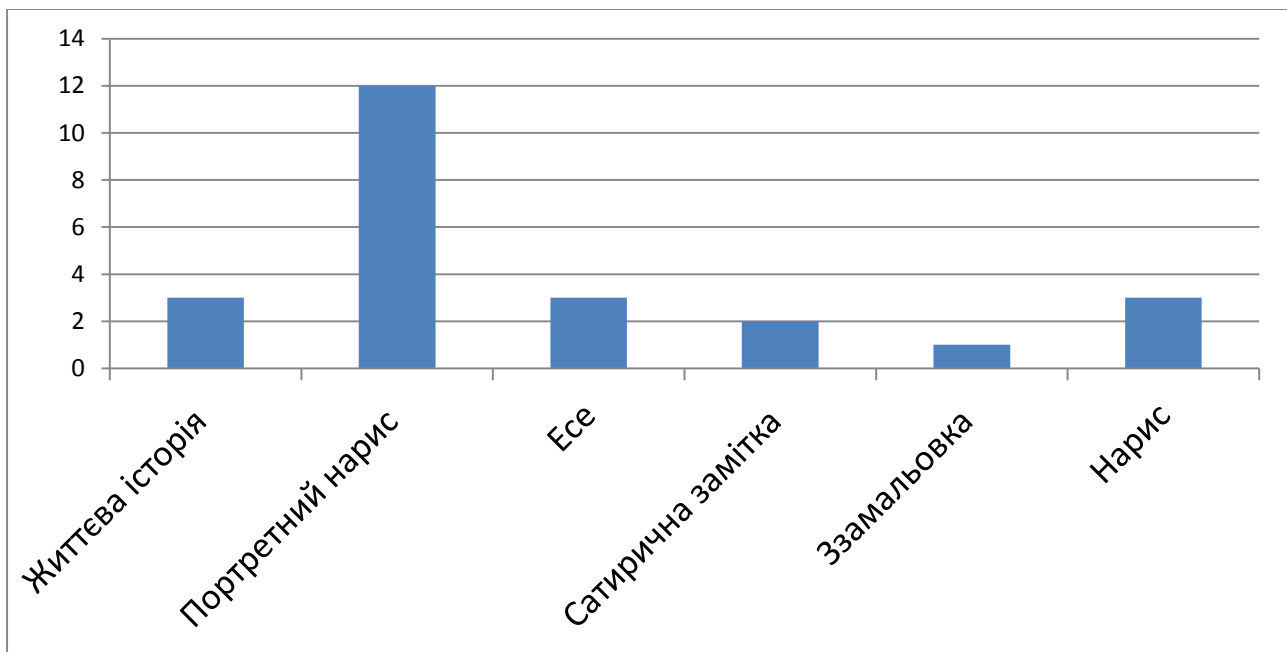

Рис. 2. – Художньо-публіцистичні жанрів в «Газеті по- українськи»

Тематичні пріоритети художньо-публіцистичних матеріалів ми відтворили в діаграмі на рисунку 3.

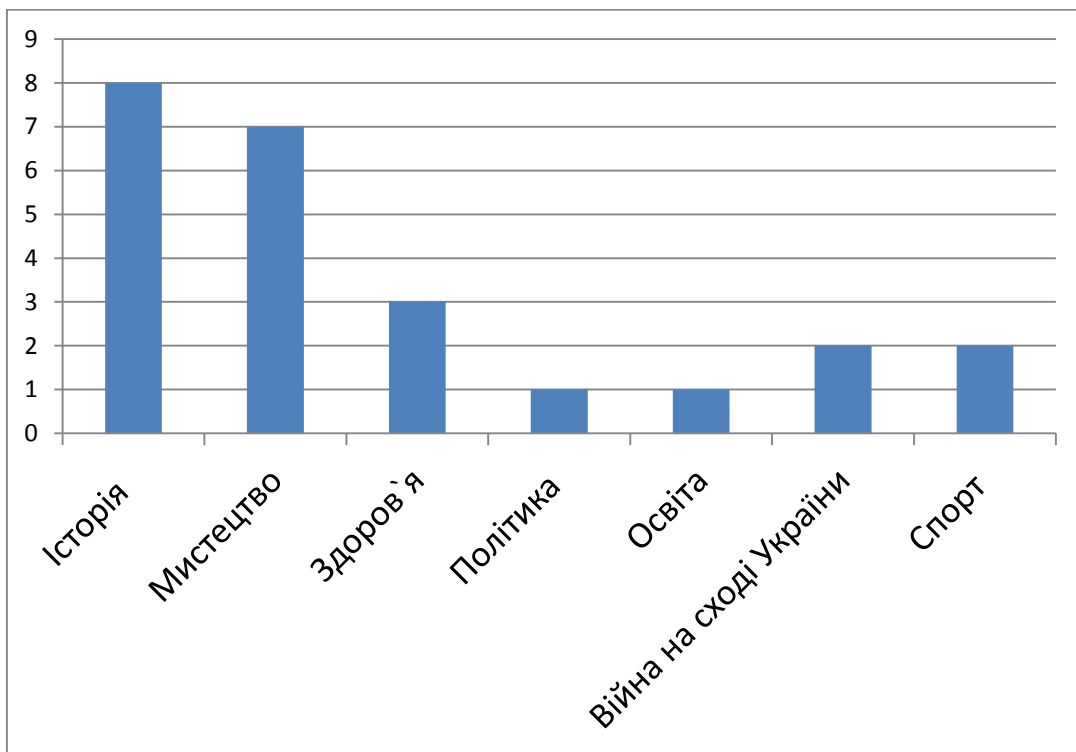

Рис. 1.3. – Тематика матеріалів «Газети по-українськи»

2. Специфікація творчого проекту

Наш творчий проект – це 4 матеріали, підготовлені у різних жанрах художньої публіцистики. Це, зокрема:

1) нарис «Аббація й Адріатичне море чудові, але Псел і Лука кращі», у якому ми намагалися передати колорит архітектурної пам'ятки України «Садиби Линтваревих». Крім власне опису архітектурних споруд ми подаємо факти про перебування в Сумах на Луці відомого російського письменника А.П.Чехова. Інформаційним приводом для написання цього нарису стали ювілейні заходи з нагоди шістдесятої річниці від відкриття меморіального будинку-музею драматурга.

2) Портретний нарис «Жіноче обличчя бодіблінгу». У ньому ми привертаємо увагу до такого виду спорту, як бодіблінг, намагаємося здолати стереотипи про те, що це чоловічий вид спорту, а жінок він лише спотворює. За власне спортивною тематикою ми намагалися розкрити життєву історію неодноразової чемпіонки області та України, заслуженого майстра спорту України, чемпіонки Світу, Європи та всесвітніх ігор з бодіблінгу – Ірина Василівна Петренко. Комунікативний смисл цього матеріалу – показати перспективи розвитку спорту у Сумах і надихнути читачок сміливо випробувати себе у різних видах спорту, оскільки можливо поєднувати улюблену роботу, хобі і сім'ю.

3) Проблемне есе «Телебачення – професія для циніків?». Написати цей матеріал спонукала книга Ришарда Капусцінського «Це не професія для циніків. Розмови про журналістику», написана минулого століття, але актуальна і на сьогодні, оскільки попри чітко визначені професійні стандарти журналістики, інформація все частіше стає засобом маніпуляції, що мотивується фінансовими інтересами господарів мас-медіа.

4) Есе «Мистецтво пробачати» - це наше бачення соціальних проблем у сучасному суспільстві.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Балаклицький М. А. Есе як художньо-публіцистичний жанр: Методичні матеріали для студентів зі спеціальності «Журналістика» / М. А. Балаклацький. – Х.: ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2007. – 74 с.
2. Бідзіля Ю. М. Словник журналіста: терміни, мас-медіа, постаті / Бідзіля Ю. М. — Ужгород: ВАТ «Видавництво Закарпаття», 2007. — 224 с.
3. Гаврилюк І. Л. Специфіка образної деталі в публіцистичному мисленні / І. Л. Гаврилюк // Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Літературознавство. Журналістика». – 2006. – № 1. – С. 218–221.
4. Гаврилюк І. Л. Художня система публіцистичної свідомості / І. Л. Гаврилюк // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. – Львів, 2006. – Вип. 14. – С. 320–327.
5. Гаврилюк І. Тенденції розвитку жанру есе в онлайн-медіа / Гаврилюк І., Пилипенко І. // Журналістська освіта в Україні : світові професійні стандарти: Матеріали чотирнадцятої Всеукраїнської науково-практичної конференції (Суми, 10–11 травня 2018 р.) / уклад. О. Г. Ткаченко. – Суми : Сумський державний університет, 2018. – С. 25–28.
6. Гаврилюк І. Проблемний нарис у жанровій структурі українських медіа / І. Гаврилюк // Журналістська освіта в Україні: світові професійні стандарти: Матеріали п'ятнадцятої Всеукраїнської науково-практичної конференції (Суми, 22–23 травня 2019 р.) / уклад. О. Г. Ткаченко. – Суми: Сумський державний університет, 2019. – С. 57–60.
7. Глушко О. К. Художня публіцистика: європейські традиції і сучасність: монографія / Олександр Глушко. – К. Арістей, 2010. – 192 с.
8. Глушко О. К. Художня публіцистика: традиції, проблеми, перспективи [Електронний ресурс] / Олександр Глушко // Наукові записки Інституту журналістики : Щоквартальний науковий збірник / Київський національний

університет імені Тараса Шевченка. Інститут журналістики. – Київ : Інститут журналістики, 2008. – Т. 32 – URL: <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2345>

9. Ковальова Т. В. Концепція автора в українському журнальному подорожньому нарисі 1920–х–1930–х років (на матеріалі журналів «Червоний шлях» і «Всесвіт») / Ковальова Тетяна // Образ : науковий журнал / за ред. Н. Сидоренко, О. Ткаченко ; Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, Сумський державний університет. – Київ ; Суми, 2015. – Вип. 1(16). – С. 105–111.

10. Ковальова Т. Художньо-образне подання інформації в подорожній нарисовій публіцистиці М. Трублаїні / Ковальова Т., Гаврилюк І // Філологічні трактати: науковий журнал / за ред. О. Ткаченко ; Сумський державний університет, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. – Суми ; Харків, 2017. – Т. 9. – № 4. – С. 155–162.

11. Публіцистика. Масова комунікація : [медіаенциклопедія / за заг.ред. В. Ф. Іванова]. – К. : Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2007. – 780 с.

12. Титаренко М. Феномен публіцистики: проблема дефініцій / М. Титаренко // Вісник Львів. ун-ту. Сер. : Журналістика. – 2007. – Вип. 30. – С. 41–50.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ

«Аббація й Адріатичне море чудові, але Псел і Лука кращі»

На північно-східній околиці міста Суми, де річка Псел виходить на розгонистий луг і стрімко вигинається на південь, утворилося найпривабливіше місце, що його місцеві жителі називають Лукою. Тут, у самого підніжжя урвистого схилу, оточений розкішним парком, розташувався архітектурний ансамбль колишнього маєтку поміщиків Линтваревих. І хоча на сьогодні із семи будівель уціліли тільки три – два флігелі та колишній панський Будинок, ця архітектурна споруда набула міжнародного історико-культурного значення, адже саме з Лукою пов'язаний український період життя й творчості великого російського письменника Антона Чехова. Можливо, письменник був одухотворений надзвичайними краєвидами, вражений чарівною й привабливою атмосферою Луки, і від того на світ з'явилися його оповідання «Іменини», «Нудна історія» і «Неприємність», п'єси «Чайку» і «Лісовик».

29 січня 1960 року у цьому чарівному куточку Сум на території колишнього маєтку родини Линтваревих відкрили меморіальний будинок-музей видатного драматурга.

Саме тут у 1888-1889 роках Антон Павлович приймав хворих. І приймав він їх безкоштовно у себе в робочому кабінеті. А допомагали в цій добрій справі лікар Олена Михайлівна Линтварева, середня дочка господарки садиби, а також її сестра Марія Павлівна. І саме лікарська професія забезпечила Чехову можливість обзавестися широким колом знайомств. Потрібно сказати, що у Антона Павловича склалися теплі і тісні стосунки місцевими жителями. Він щиро й активно цікавився побутом і звичаями і лучанських баранівських селян, і робітників цукрового заводу, що належав Харитоненку. «Крім природи ніщо не хвилює в Україні мене так, як загальний достаток, народне здоров'я, високий ступінь розвитку тутешнього

мужика, який і розумний, і релігійний, і тверезий, і моральний, і завжди весел і ситий», – так писав Чехов 21 червня 1888 року із Сум Лейкину.

Тут же багато працював над своїми творами, які з часом були визнані літературними шедеврами. Саму тут, на Луці, весною 1888 року письменник звершив оповідання «Життєвий дріб'язок», яку з часом було перейменовано на «Неприємність». Мабуть колоритна атмосфера незайманої природи і душевна рівновага надихнули Чехова відновити роботу над романом, яку почав ще навесні в Москві. «Я пишу роман!! Пишу, пишу й кінця не видно моєму писанню. Назвав його так: «Розповіді з життя моїх друзів», і пишу його у формі окремих закінчених розповідей, тісно пов'язаних між собою єдністю інтриги, ідеї й діючих осіб». Утомлений серйозною роботою над романом, письменник в одному з листів зізнався: «Так і хочеться утнути яке-небудь тру-ла-ла». І створив водевіль «Трагік мимоволі». Мабуть, його твори «Іменини» і «Красуні», також були нав'язні спогадами про Луку, адже написав він їх між двома поїздками на лучанську дачу. А вже наступного року, влітку, Чехов написав п'єсу «Лісовик», працював над «Розповіддю невідомої людини», виношував задум оповідання «Учитель словесності», тоді ж створив і повість «Нудна історія». Лучанські враження наклали відбиток на все подальше життя й творчість письменника, ними сповнений і ностальгійний образ садиби з «Вишневого саду». Саме тут, як підкреслював свого часу літературознавець С. В. Венгеров, сталося перевтілення «з літературної діяльності гумориста Антоші Чехонте до творчості Антона Чехова».

Антон Чехов не випадково вибрав цю місцину для відпочинку й творчої параці, оскільки вважав, що Лука аж ніяк не поступається знаним курортам світу. Письменник завжди з теплом згадував перебування на Сумщині. Останній раз він приїжджав у Суми в серпні 1894 року. Тут на Лучанському цвинтарі похований ще в 1889 році його брат Микола Чехов, видатний художник. Він неодноразово згадував ці місця й навіть мріяв оселитися на Луці. Перебуваючи в Італії, він писав: «Аббація й Адріатичне море чудові, але Псел і Лука краще».

Традиційно авторство садиби Лінтваревих приписують Харківському губернському архітектору Петру Ярославському, уродженцю Ахтирки. На фасаді центральної садибної будови із мезоніном, як і належало типовому проекту «дворянського гнізда» XVIII-XIX століття, між боковими виступами зручно влаштувалася широка тераса, а з протилежної сторони – скромний балкон. «Будинок з мезоніном» зберігся практично таким, яким його колись і задумали. Проте не всі його архітектурні елементи змогли протистояти часу – невмолимому і руйнівному. Первісно він мав ризаліти на південному й північному фасадах, а також трипрогонну аркаду на південному фасаді. Будинок неодноразово перебудовувався, чи то з господарських потреб, чи то були просто забаганки хазяїв, у середині XIX століття: з'явилася додаткова аркада, на чільному фасаді розмістилися бічні ризаліти з дерев'яною терасою між ними, а також було розширено мезонін. З часом балкон мезонін розібрали, а вже у 1950-х роках забудовали терасу й облаштували два тамбури.

Сьогодні головна будівля маєтку одноповерхова. Зберігся мезонін. В основі архітектурного рішення – анфіладна система, для якої властиве прямолінійне або центричне розташування приміщень. А тому мешканці могли вільно перейти з однієї кімнати до іншої через прорізи у їх стінах. Чому Ярославський запропонував такий проект? Це мабуть трохи дивно, адже через те, що всі основні приміщення такого типу будівель є прохідними, то анфіладна система проектування використовувалася для приватних садиб доволі рідко, а переважно в музеях, картинних галереях виставкових павільйонах. Усі фасади симетричні, вирішені відповідно до архітектурних традицій пізнього провінційного класицизму. Декор скромний, лише карниз на дентикулах, трикутні сандрики над прямокутними вікнами. Частково зберігся декор інтер'єрів.

Територію маєтку розрізає навпіл вулиця Чехова, прокладена через двір у першій половині XX століття, за радянської влади. Головна вісь садиби проходить із півдня на північ. Дорога із Сум раніше приводила до великої круглої клумби,

розбитої на осі симетрії центрального фасаду головного будинку. Уздовж розташовувалися сім флігелів, а за домом – фруктовий сад (мабуть, саме він і став прототипом славнозвісного «Вишневого саду»), який почасти зберігся і до сьогодні. Зараз комплекс має асиметричну композицію, центром якої є головний будинок.

До нашого часу на території маєтку зберіглося кілька флігелів. Один з них – одноповерховий, побудований з дерева, має передню й п'ять ізольованих кімнат. Фасад будиночка прикрашено шістьма колонами. Між двома середніми колонами, понад вхідним тамбуром, – трикутної форми фронтон. Є ще один флігель – триповерховий, зведений із цегли. Історико-архітектурну цінність мають тільки західний і східний флігелі.

Західний (Чеховський) флігель одноповерховий, дерев'яний, приосадуватий, на п'ять кімнат із вітальнею. Парадний вхід оформлений традиційно – шістьма колонами (на всю довжину фасаду). Пізніше між двома середніми колонами вмонтували вхідний тамбур з високим трикутним фронтоном. Він дерев'яний, прямокутний у плані, шестикамерний, анфіладної системи, з колонною галереєю й тамбуром на Чоловому фасаді й відкритою терасою на садовому фасаді, зверненому убік Липенського городища.

Західний флігель рубаний із брусів. Усі фасади симетричні, вирішені в архітектурних формах, властивих як провінційному класицизму, так і народному житлу Слобожанщини. Перебудови цього флігеля пов'язані з перебуванням тут Антона Павловича: на його прохання в 1888 році на чоловому фасаді зроблено тамбур, а в 1889 році облаштовано другий вхід, з боку саду. Після капітального ремонту в 1970 році на фасаді встановлена меморіальна дошка на згадку про перебування тут Чехова.

Східний флігель, що його А. П. Чехов називав «терем-теремок», кам'яний, двоповерховий на підвалі, з мансардним приміщенням, однокамерний, із чотириколонним тосканським портиком і трикутним фронтоном. Фасади оформлені в класицистичному стилі із застосуванням ордерних членувань –

пілястр, карнизів на модульйонах. Зміни в архітектурі цього флігеля кінця ХІХ-початку ХХ століття звелися до облаштування нового входу й забудови відкритого колонного портика на чоловому фасаді.

Уся садиба Линтваревих на Луці, навіть якщо не згадувати А.П. Чехова та його перебування тут, все одно є унікальним на Слобожанщині комплексом добре збереженої поміщицької садиби «середньої руки», пам'яткою української архітектури й історії.

Нині в будинку, де певний час провів Антон Павлович, розташувався музей, відкритий на честь 100-річчя від дня його народження. Загальна площа музею становить 124 квадратних метри, 96 з яких відведено під експозицію. Майже 1800 експонатів основного музейного фонду – це переважно побутові речі й меблі кінця ХІХ століття, прижиттєві видання творів, документи, фото Антона Чехова і його рідних. Великою цінністю музею вважається оригінальна світлина самого письменника з дарчим написом Наталі Михайлівні Линтваревій. датованим 1889 роком.

Музей завжди радо приймає відвідувачів, і не лише українських, але й іноземних. Тільки-но переступиш поріг і відразу начебто потрапляєш в часи минулих століть. Отут «кімната Антоші» відтворює часи перебування в Сумах Чехова, розкриває його зв'язки з Україною. Тут же можна побачити й фотографії колишніх Сум і членів сім'ї Линтваревих, робочий стіл письменника. В іншій кімнаті на нас чекають авторські малюнки, фотографії, документи, що належали братові Антона Павловича. Ще в іншій кімнаті відновлено історичний інтер'єр їдальні й вітальні.

У великому східному флігелі в 1890 році перебувала родина Чехов, у той час, коли він сам подорожував на Сахалін. І ця частинка історія зберіглася до наших часів.

Музей сьогодні – це «Клуб друзів А. П. Чехова», його відвідувачам пропонують цікаві екскурсії. Тут щорічно проходять літературно-музичні зустрічі,

театралізовані вечори до «Дня Чехова». Музей завжди радо відкриває дверей для гостей міста, літераторів, письменників-початківців.

Жіноче обличчя бодібілдингу

Ірина Василівна Петренко – неодноразова чемпіонка області та України, заслужений майстер спорту України, чемпіонка Світу, Європи та чемпіонка всесвітніх ігор з бодібілдингу.

Народилася Ірина в місті Суми у багатодітній родині, де була шостою дитиною. Після її народження батьки розлучилися, і діти залишилися жити з матір'ю. Дитинство не було безхмарним, мама працювала на двох роботах, щоб прогодувати шістьох дітей, вони часто голодували. В 6-річному віці Ірину віддали в спортивну школу «Зодіак» на гімнастику. Там вже займалася її старша сестра. Цей вид спорту Ірині давався нелегко, результати були посередні, інтересу до занять не було. В четвертому класі дівчинку помітив тренер з акробатики Сергій Летманович і запропонував перейти до нього в групу. Так почалася її спортивна кар'єра.

За словами Ірини, її тренер був уважним, зміг знайти до неї особливий підхід і це дало позитивні результати. Протягом чотирьох років дівчина займалася в парі з перспективним юнаком. Згодом вони стали неодноразовими чемпіонами України. Після успіхів Ірини її старша сестра теж зацікавилася цим видом спорту, і вони часто їздили на спільні змагання.

Проте в акробатичній кар'єрі Ірини траплялися й неприємні моменти. Лише впродовж одного року вона тричі отримувала серйозні травми: подвійний перелом руки, перелом ключиці і куприка. Як тільки лікарі говорили, що вона йде на поправку, Ірина відразу йшла на тренування. Після останньої травми у неї з'явився страх висоти, який вона довго не могла перебороти. Стала пропускати тренування і незабаром втратила необхідну гнучкість. В 14 років Ірина зі своїм партнером успішно виступили на серйозних змаганнях, одержали звання майстрів спорту. І на цьому великий спорт для неї закінчився.

Ірина почала жити звичайним життям. Вийшла заміж, народила дитину, займалася домашнім господарством. З моменту закінчення її акробатичної кар'єри

минуло 6 років. Але її, як і раніше, цікавив спорт. Особисте життя не склалося, їй довелося виховувати дитину одній. Віддавши сина в дитячий садок, Ірина пішла працювати тренером з акробатики в ту ж саму спортивну школу «Зодіак».

Два роки вона викладала акробатику у дошкільнят і вела аеробіку у підлітків. На той час її все влаштовувало, але все одно хотілося чогось більшого. Неподалік від залу, в якому працювала Ірина, знаходився тренажерний зал, там займалися тільки чоловіки. Познайомившись із тренером Сергієм Петровичем Матяшем, вона зацікавилася тим, що відбувається у них на тренуваннях. Колега розповів, що готує до змагань бодібілдерів, і запропонував їй приєднатися до їх команди. Ірину долали сумніви. Вона пішла подивитися чемпіонат області з культуризму – і сумніви переросли в здивування. Стільки років вона займалася спортом, але не мала таких рельєфів, як ті, хто брав участь в змаганнях! Наступного дня Ірина була вже в спортзалі. Так з'явився в її житті бодібілдинг.

Рідні та близькі не ставилися серйозно до її нового захоплення, але всіляко підтримували. Ірина дуже різнобічна людина. На той момент їй вдавалося поєднувати викладання у спортивній школі «Зодіак», участь і перемоги в конкурсах у складі танцювального колективу «АрТіФлірт», професійні заняття бодібілдингом і, звичайно ж, роль люблячої і уважною мами та дружини. Доля склалася так, що її тренер став її чоловіком.

Через три місяці занять у спортзалі її тренер Сергій Матяш запропонував Ірині виступити на чемпіонаті України. Це був 1992 рік, важкі часи, на прилавках не було ніяких продуктів, підготовка до першого конкурсу виявилася дуже складною. Ірина мала дотримуватися певного режиму в їжі, вживати багато різних продуктів для набору м'язової маси. Але через складне становище в країні з усіх потрібних продуктів Ірина мала тільки вівсяну кашу. На такій дієті вона дуже зменшилася в об'ємах, але це не завадило їй готуватися до змагань. Ірина сама склала собі композицію для виступу. Деякі елементи вона взяла з танців, а деякі – з бодібілдингу, вийшло непогано. Всього було п'ять учасниць, Ірина посіла третє

місце. Морально для неї це було нелегко, вона не звикла програвати. Півроку тривали напружені тренування і робота над помилками. В наступному чемпіонаті України брали участь сім спортсменок, Ірина знову посіла третє місце. Тоді вже вона знала точно, що наступного разу буде першою. І в 1993 році стала чемпіонкою України.

Подальшими серйозними кроками були поїздки в Угорщину на Чемпіонат Європи і на Чемпіонат світу в 1995 році. Президент федерації не був налаштований на позитивний результат у змаганнях, і цей настрій, невпевненість у своїх силах і можливостях, передався Ірині. Вона не зайняла перших місць, але стала володаркою срібла і бронзи. Після приїзду спортсменка почала замислюватися, чому все так сталося. Звичайно, у зарубіжних спортсменів було більше шансів стати переможцями, адже у них були кращі умови для підготовки, але це її не заспокоювало. Ірині було важче готуватися до змагань. Наприклад, у той час м'ясо не можна було купити в магазинах, доводилося брати його по знайомству в директора м'ясокомбінату.

За кілька місяців до участі в будь-яких змаганнях з бодібілдингу необхідно дотримуватися дуже суворого режиму в тренуваннях і харчуванні. За словами Ірини, це нелюдський вид спорту. Якби її дитинство не минуло на заняттях з акробатики, вона б не мала такого загартованого характеру, який потрібен для професійного бодібілдингу. Під час підготовки не можна було вживати в їжу нічого, крім білка. Ранок починався з години на велотренажері або двох годин бігу навколо озера Чеха, і лише після цього – сніданок. Потім вона йшла в спортивну школу «Зодіак» і викладала степ-аеробіку, роботу ніхто не відміняв. Навантаження збільшувалася втричі. Перерва в тренуваннях була тільки на сон. Такі надзвичайні умови дали позитивний результат. У 1996 році Ірина брала участь у Чемпіонаті світу, де і взяла золото. Відчувши смак перемоги, вона не переставала наполегливо готуватися та вдосконалюватися. Кожні півроку Ірина Петренко брала участь в різних змаганнях і показах. Підтримувала спортивну форму.

У 2001 році відбувся Чемпіонат Європи, на якому Ірина посіла перше місце. Не зовсім гладкі відносини з президентом Української федерації з бодібілдингу позначалися на моральному стані Ірини. Після змагань її не привітали з перемогою і навіть не надали цій події особливого значення. Звичайно, вона була спустошеною і морально розчавленою. Після повернення в Україну про неї практично всі забули. Ніхто не зважав на те, що вона виборола таку значущу для будь-якого бодібілдера перемогу, посівши перше місце на вкрай важливому для всієї федерації конкурсі. Саме нешанобливе ставлення з боку директора федерації штовхнуло Ірину на те, щоб припинити готуватися і брати участь у конкурсах. Вона вирішила більше приділяти часу сім'ї та своєму здоров'ю.

У нашій країні бодібілдинг не був настільки розвинений і шанований вид спорту, як за кордоном. Коли Ірина Петренко приїздила в інші країни, її впізнавали, завжди зустрічали з посмішкою. У нас про неї знали лише одиниці – люди, наближені до спорту. Звичайні городяни, зустрівши Ірину на вулиці, тикали пальцем і шепотіли за спиною, а все через те, що вона мала такі незвичні форми тіла.

З обранням нового президента української федерації з бодібілдингу про Ірину Петренко знову згадали. У 2005 році їй запропонували взяти участь у Всесвітніх іграх в Італії. На той момент Ірині було вже 42 роки, і довгий час вона не займалася спортом професійно. У неї були зовсім не ті форми, як в 2001 році. Проте Сергій Матяш наполіг, і Ірина почала готуватися до змагань. І все – немов би з чистого аркуша. Виснажливі дієти, болісні тренування, голодування, недосипання, але все це було варте тих результатів, яких вона домоглася. Ірина знову мала необхідну форму і навіть виглядала ще краще. За стільки років тренувань і різних дієт вона вже знала, як швидко підготувати своє тіло для змагань, досягти потрібних параметрів. За три тижні до поїздки був проведений допінг-контроль, який вона без проблем пройшла, оскільки ніколи не вживала різних хімічних добавок. Але бували випадки, коли учасники не проходили подібний тест, їх виключали на два роки зі

змагань, а федерація платила штраф 2000 доларів. Це був останній професійний конкурс Ірини, на якому вона взяла золото.

Зі зміною керівництва української федерації з бодіблінгу змінилося й ставлення до наших спортсменів. Після того як Ірина Петренко здобула перемогу на всесвітніх іграх в Італії в 2005 році, її стали запрошувати на конференції, семінари, брали інтерв'ю для спортивних журналів, газет, робили фото, впізнавали на вулиці та просто захоплювалися нею. За досягнення високих результатів на VII Всесвітніх іграх з неолімпійських видів спорту та за підняття міжнародного престижу України вона одержала звання заслуженого майстра спорту з бодіблінгу і була нагороджена орденом княгині Ольги III ступеня. Нагороду урочисто вручав сам президент України Віктор Ющенко.

Зараз у Ірини Василівни та її чоловіка Сергія Петровича є спортивний клуб в місті Суми – «Стафф», якому вже 18 років. Заснували його ще в той час, коли Ірина Петренко працювала тренером у спортивному клубі «Зодіак». Є два зали, в одному займаються чоловіки, в іншому – жінки. У Ірини Василівни виникла ідея поєднати тренування на тренажерах для жінок з аеробікою. Дівчата займалися на тренажерах, танцювали, причому не вибірково, як кому подобається, а всі разом. Результати були приголомшливими. На ті часи це був відмінний зал. Талановите подружжя було першовідкривачами в Сумах, до них ще ніхто подібного не робив. І на даний момент такого в Сумах більше ніде немає.

Телебачення – професія для циніків?

У книзі Ришарда Капусцінського «Це не професія для циніків. Розмови про журналістику» були сказано: «У другій половині ХХ сторіччя, особливо останніми роками, починаючи від закінчення холодної війни, завдяки електронній та комунікаційній революції, світ бізнесу виявив, що правда не так істотна, і що навіть неістотною є політична боротьба; найважливішим в інформації стало видовище. Коли створимо цю інформацію-видовище, зможемо її всюди продати. Що видовищнішою вона є, то більше зможемо заробити грошей. Отже, інформація відокремилася від культури, полетіла десь у повітря, а кому під силу — може її досягнути, поширити й заробити ще більше. Отож, ми перебуваємо в ері інформації цілком іншої. Це, власне, і є новиною. Саме тому раптово серед керівників найбільших телевізійних груп зустрічаємо людей, які не мають нічого спільного з журналістикою, які просто є впливовими бізнесменами, пов'язаними з великими банками, страховими компаніями, що ставлять собі за мету отримати великий прибуток. Інформація дуже швидко стала прибутковою».

Як не погодитися із цією відверто актуальною думкою, хіба що з єдиною «похибкою» щодо ХХ століття, адже судити ми можемо про ці слова з позиції ХХІ-го. Чому ж так гостро постає нині питання, які хвилювали журналістів минулого століття? Адже мало щось таки змінитися і в суспільній свідомості, і в журналістських стандартах, і в професійній етиці? Сьогодні людей майже перестала цікавити інформація заради інформації (хіба що в окремих випадках, коли без «сухих фактів» не обійтись). Все більше вона цікавить як джерело потенційного привернення уваги (яке в медіа-світі сьогодні дорівнює фінансам), зростання рейтингу, утворення популярності, й прямого постачання грошей. За інформацією женуться, тільки якщо вона приверне людей, а отже, і їх гаманці. Крім того, кожному залежно від посади чи місця в суспільстві, вигідна якась певна, окрема інформація. Люди, які володіють певним медіа й мають схильність до тих чи тих поглядів, подаватимуть інформацію виключно так, як зручно (а не так, як треба),

адже тільки це «зручно» відкриє їм дорогу до прибутку. Інформація все частіше цікавить людей з ціллю маніпулювання. Приховано впливаючи на суспільство вигідним для когось способом, шлях до отримання з цього користі й грошей стає коротшим. Сьогодні, не зважаючи на те, що кожен має право голосу, почутий буде лише той, хто має владу, популярність, й авторитет. І, на жаль, все це найчастіше має той, хто має гроші, а отже, саме він повідомлятиме інформацію, яку інші змушені споживати.

Світ все активніше націлюється на комерційну складову, щоб задовольнити фінансові потреби й апетити. І тому скоріше ми побачимо яскраву обгортку, ніж відчуємо смак смачної цукерки. Більшість кампаній, фірм та підприємств акцентують увагу навіть не на якості товару чи інформації а на тому, скільки цей продукт може додати нулів до загального бюджету. Візьмемо за приклад спорт – футбол. Здається, що це стародавня гра, головною ціллю якої є традиції, проте, що ми бачимо? Гроші, частина від показів на телебаченні, обрання гравців не за майстерністю, а за кількістю підписників в Інстаграм. Далі – приклад величезних кампаній, таких як Apple. Що ми уявляємо, коли чуємо гучну назву – новий смартфон? 8 з 10 подумують про новий екран, потужний процесор та покращену камеру. Дійсність робить нам боляче – трохи покращена минула версія з мінімальними змінами. Для чого це? Знову ж таки – прибуток та нові покупці. Ось ми підходимо до святого – подання інформації. Здавалось би, що може бути більш звичним та історично незмінним ніж це, проте нові тенденції торкаються і газети з телеканалами.

Чомусь сьогодні не цікаво прочитати про лауреатів відомих наукових премій, проте ми читаємо про переможців різних шоу. Ми не цікавимося програмами, що спрямовані на наш інтелект, проте звертаємо увагу на показ мод та яскраву рекламу. Чому? Відповідь не дозволить нам зрозуміти це в повній мірі, проте вона є дуже простою – гроші та популярність. Суспільство починає духовно знецінюватися. Це новий тренд, який, на жаль, захоплює все більше і більше.

Мистецтво пробачати

Образа! Ви тільки уявіть, скільки часу ми витрачаємо, коли перебуваємо у такому стані! Кому це потрібно?! Невже ми думаємо, що таким чином можна покарати когось, довести, що він неправий?! Витратити своє дорогоцінне, та ні – безцінне, життя на образи, як мінімум – величезна дурниця!

За нашим небажанням прощати і пристрасно накопичувати образи, приховується постійне бажання змінити іншу людину, маніпулювати нею. Мовляв, я образуюсь, щоби він (вона) усвідомив. Однак це завідомо хибна мета – впливати на вчинки й характер іншої людини. Ця мета ніколи не досягається, а лише забирає власні психічні ресурси, краде енергію. Ми можемо нести відповідальність виключно за себе, а не за іншого.

«Вміння пробачати» стоїть на перших сходинках рейтингу кращих людських якостей та невпинно досліджується психологами позитивного напрямку, а ми так його недооцінюємо. Скільки пар у світі розпалося через те, що не вибачили одне одному, та що там пар, а коли мати не може вибачити донці, або товариш товаришеві, або викладач студентові – стосунки руйнуються, з життя зникають дорогі тобі люди, просто через те, що ти не хочеш пробачити.

Психологи знають, що почуття бувають істинними та рекетними, тобто такими, що стоять «над» справжніми емоціями. образа – це рекетне почуття, певний захисний механізм, що приховує за собою справжні почуття, такі як страх і смуток. Ми схильні заперечувати свою тривогу й сум, адже ці переживання неприємні. Підсвідомість не пропускає істинних почуттів та захищає від негативних емоцій. Однак, якщо ви вирішили пробачити людині, спершу ці почуття необхідно усвідомити і прийняти, а зробити це не так вже й легко.

Не випадково слова «прощення» і «прощання» спільнокореневі. Терзаючись негативними емоціями ми ніби застрягаємо в минулому, знову й знову переживаємо неприємні моменти. А пробачаючи, ніби говоримо собі: «Прожито,

проминуло, пішло...» і звільняємо себе для теперішнього, приємного. образа не дає нам рухатися далі.

Альтернативи пробаченню не існує, забути і пробачити – це зовсім різні речі. Спроба «забути» неприємне – це просто втеча від ситуації, яка, як і будь-яка втеча, приносить лише тимчасове полегшення. Прощення також не може бути миттєвим усвідомленим рішенням, це швидше процес, ніж вчинок. Якщо ми ігноруємо образу, то позбутися її назавжди ніяк не вдасться, то чи не краще звільнитися від цього свідомо, викинувши з душі бажання помсти, біль та страх?

Ви пам'ятаєте, що головною метою в житті православного християнина є служіння ближнім, а важливою рисою характеру – вміння пробачати образи?! Серед багатьох людей побутує стереотип, що прощення – доля слабких. Однак, для того, щоб щиро пробачити, потрібно бути набагато сильнішим, ніж для того, щоб планувати способи помсти.

Тож, закрийте очі, розслабтеся, видихніть і, нарешті, пробачте.

ВИСНОВКИ

Для того, щоб визначити місце журналістських жанрів у мас-медіа нами було проаналізовано змістовий і жанровий контент Інтернет-версії «Газети по-українськи». Аналізу підлягали матеріали, які виходили протягом березня 2020 року – загальна кількість 376. Було з'ясовано, що із них лише 24 належать до художньо-публіцистичних жанрів. Це становить 6,5% від загальної кількості. Це дає підстави для висновку, що художньо-публіцистичні жанри значно поступаються місцем в жанровій системі газети інформаційним та аналітичним матеріалам відповідно. У «Газеті по-українськи» переважають власне художньо-публіцистичні жанри (нарис, життєва історія, есе, замальовка), а також спостерігаємо і сатиричні жанри художньої публіцистики, але значно менше (сатирична замітка). Найчастіше автори використовують такі жанр, як нарис. Змістовий аналіз матеріалів показав, що журналісти «Газети по-українськи» розкривають такі теми: «Історія», «Мистецтво» – найбільше таких матеріалів, «Спорт», «Війна на сході України», «Здоров'я» – значно менше, «Політика», «Освіта» – найменше художньо-публіцистичних матеріалів торкалися цих тем.

Наш творчий проект – це 4 матеріали, підготовлені у різних жанрах художньої публіцистики. Це, зокрема: 1) нарис «Аббація й Адріатичне море чудові, але Псел і Лука кращі», інформаційним приводом для написання цього нарису стали ювілейні заходи з нагоди шістдесятої річниці від відкриття меморіального будинку-музею драматурга; 2) портретний нарис «Жіноче обличчя бодіблінгу», комунікативний смисл якого – показати перспективи розвитку спорту у Сумах і привернути увагу до такого виду спорту, як бодіблінг; 3) Проблемне есе «Телебачення – професія для циніків?»; 4) есе «Мистецтво пробачати».

Обсяг нашого творчого проекту становить 0,65 умовного друкованого аркуша.